

OGLAŠAJTE V
NAJSTAREJŠEMU
SLOVENSKEMU
DNEVNIKU V OHIO

★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

SEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE OLDEST
SLOVENE DAILY
IN OHIO

★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXI. — LETO XXXI.

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), NOVEMBER 16, 1948

STEVILKA (NUMBER) 224

Domače vesti

Zadušnica

V sredo zjutraj ob 6:30 uri se bo brala zadušnica v cerkvi sv. Vida v spomin prve obletnice smrti Angele Mostar. Sorošniki in prijatelji so vabljeni, da se opravila udeležijo.

V četrtek zjutraj ob 8:30 uri se bo brala zadušnica ob 30-dnevni smrti Mrs. Mary Brice in sicer v cerkvi sv. Kristine. Sorošniki in prijatelji so vabljeni, da se opravila udeležijo.

Redna seja

Članice društva "Waterloo Grove" št. 110 WC so prošene, da se gotovo udeležijo redne mesečne seje v sredo zvečer ob osmih v Slov. del. domu na Waterloo Rd.

V bolnišnici

Mrs. Mary Komidar iz 14421 Saranac Rd. se nahaja v sobi št. 105 v Glenville bolnišnici, kjer jo prijatelje lahko obiščejo. Želimo ji, da bi čimprej okrevala!

Lovska sezona se je začela z dva ubita

Včeraj se je začela v Ohiju lovna sezona. Ubita sta bila dva lovca, James Gamble iz Shelbyja in Robert Cranker iz Perrysburga. Poleg dveh ustrelenih je bil ranjenih sedem lovcov.

Prog. Slovenke št. 2

Redna seja krožka št. 2 Prog. Slovenk se bo vršila v sredo zvečer ob 7:30 uri v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Članice so vabljene, da se udeležijo v obilnem številu, ker bo več zanimivih stvari na dnevnem redu.

Prememba telefonske številke

Tajnik društva "Cleveland" št. 126 SNPJ Mr. John J. Gabrenja naznanja, da je dobil novo telefonsko številko — REDWOOD 6268, ter prosi članstvo, da to upošteva kadar se poslužuje telefonskega klica, ter da jo naj si zapiše v plačilno knjižico.

Seja direktorija

Jutri, v sredo zvečer ob 7:30 uri se vrši seja direktorija Slov. društvenega doma na Recher Ave. Prosi se vse direktorje, da se gotovo udeležijo.

ITALJANSKI KOMUNISTI PRIPRAVLJAJO PROGRAM

RIM, 14. nov. — Italijanska Komunistična stranka je danes naznanila, da bo zahtevala uporabo skladov, ki jih bo Italija dobila pod Marshallovim načrtom, za obsežno zimsko pomoč in javna dela.

Odbori bodo v parlamentu delovali za sprejetje programa komunistov.

Izjava stranke napada tudi de Gasperijevo vlado, ki da na spodbudo "ameriških reakcionarjev" ohrablja napade na življenjski standard italijanskih delavcev v obliki obsežnih opuščenj delavcev iz industrij in poljedelstva.

Barberton, O. — Tukaj je umrl Frank Merkun, član SNPJ, star 69 let, doma z Iga pri Ljubljani. — Frank Lavrenc se je vrnil iz bolnišnice in je zdaj domo pod zdravniško oskrbo.

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

WALLACE SE NE BO UMAKNIL S POLITIČNE POZORNICE, PAČ PA BO NADALJEVAL Z BORBO

CHICAGO, 14. nov. — Henry A. Wallace je danes izjavil, da je pripravljen sprejeti predsedniško kandidacijo v letu 1952, če bo Progressivna stranka smatrala, da je to za njo najboljše.

Wallace in njegov podpredsedniški drug senator Glen Taylor sta podala čelnikarjem izjave o bodočih delih Progressivne stranke po zaključku dnevnih konferenc, ki se je vršila v Chicagu in kateri so prisostvovali predsedniški strank iz posameznih držav.

"Ne vem, kakšna bo oblika aktivnosti. Toda želim se boriti bolj vneto v bodočnosti, kot pa sem se v preteklosti," je rekel Wallace.

Progressivna stranka je ponovno apelirala za obnovu pogajanj s Sovjetsko zvezo. Ta zahteva je bila vključena v povolitveni program stranke, katerega se namerava predložiti kot osnovo za delo 81. kongresa.

V programu Progressivne stranke se med ostalim zahteva, da se preneha oboroževati Nemčijo in zavrne vojaško zvezo z zapadno-evropskih držav.

Ostale točke programa so: preklic nabornega zakona, brzdaje vojaških izdatkov, ukinitve pomoči Čiang Kajšek, preklic Taft-Hartleyevega zakona, mere za znižanje draginje, kontrola rentov in stanovanj, zakon o pravični uposlavitvi, sklad za 4.000.000 stanovanjskih hiš, ki naj se jih zgradi v prihodnjih dveh letih, davčne olajšave za štiričlanske družine z letnimi dohodki \$4.000, mesečna penzija za osebe nad 60 let starosti v znesku \$100 in državna zdravstvena zavarovalnica.

Wallaceove izjave na konferenci stranke

CHICAGO, 13. nov. — Henry A. Wallace je danes na konferenci voditeljev Progressivne stranke izjavil, da je "stranka daleč bolj važna, danes kot pa je bila kdaj koli poprej." Wallace je s to odločno izjavo dal vedeti, da se je pravkar začela borba za liberalni program stranke.

Konferenca se je udeležilo nad 200 voditeljev stranke, med njimi člani narodnega odbora, kakor tudi direktorji in organizatorji stranke iz vseh držav in iz Puerto Rica.

"Če se bomo sedaj umakili, bo civilizacija zgubljena," je rekel bivši podpredsednik. Izjavil je, da se bo boril bolj kot kdaj koli poprej "iz enostavnega razloga, ker bi izdali ameriško ljudstvo, ki je mislilo, da je 2. novembra volilo za progresivni liberalni program, če se ne bi borili."

Wallace je izjavil, da je bila borba progresivcev glavni razlog, da je ameriško ljudstvo zagrglo svoj reakcionarni nagib iz leta 1946.

"Volilo je za demokratskega predsedniškega kandidata šele potem, ko smo ga mi prisilili, da je z nami tekmoval glede mirovnega programa, civilnih svobod, ščin in oživiljenega razširjenega New Deala, s posebno poudarjenim vprašanjem nižjih cen in stanovanj."

Progressivci bodo pritiskali za izpolnitev programa

Wallace je opozoril prisotne, da se bo ozakoniло le malo od

"liberalnega programa, za katerega smo vodili kampanjo, če ne bomo organizirani, da lahko pritiskamo." Posebno je poudaril, da morajo progresivci držati v pestih demokrate v zvezi z njihovimi obljubami, da bodo delovali za mir in poravnavo z Rusijo, da bodo ustvarili zakone za civilne svobodščine, da bodo znižali cene in preklicali Taft-Hartleyev zakon.

Wallace je dalje dejal, da so naloge Progressivne stranke ogromne in da današnja vprašanja daleč prekašajo vprašanje suženjstva v letu 1858. "Pravilno je in pravično, da damo Mr. Trumanu kot izvoljenemu predsedniku priliko, da dokaže, če je ali pa ne pripravljen, da spremeni politiko mrzle vojne. Prav gotovo ne bo dosti tednov, predno bomo zvedeli."

Mir je najvažnejše vprašanje za progresivce

"Ne morete omeniti zunanje politike, a da ne bi takoj sprožili vprašanja komunizma in Rusije," je nadaljeval Wallace. "Niti najmanj ne dvomim, da je na tucate tu prisotnih, ki bodo zagotavljali, da je število naših glasov bilo znižano na mali del tistega, kar bi jih dobili radi 'rdečega vprašanja.' To je ali pa ni točno."

"Mi smo izšli močnejši, sigurno sem, ker smo vztrajali pri principu, namesto da bi se umaknili pred rdečim šmiranjem."

"Ni namen Progressivne stranke, da bi opravičevala Rusijo. Nas zanimajo Zedinjene države. Mi smo prav takšni Američani, kot je bil Jefferson v dobi francoske revolucije."

"Mir, ne pa Rusija, je prevladujoče vprašanje za nas progresivce. Toda mi vemo, da ne more biti miru brez razumevanja z Rusijo in brez razumevanja za probleme navadnih ljudi v vsaki deželi sveta."

"Mi vemo, da bo zgodovina dokazala tragično zmoto ameriškega velikega businessa, ki skuša gospodovati svetu potom Trumanove doktrine in Marshallovega načrta," je zaključil Wallace.

Tudi tajnik narodnega odbora Progressivne stranke C. B. Baldwin je izrazil iste čute kot Wallace. Dejal je:

"Delo Progressivne stranke je, da postane organizator in vodilna sila v borbi ljudstva za stvari, ki so bile obljubljene."

Adamić bo govoril v obrambo Pirinskega

Iz New Yorka sporočajo, da bo 28. novembra v Baltimoru govoril v obrambo izvršnega tajnika Ameriškega slovenskega kongresa George Pirinskega pisatelj Louis Adamić.

Adamić bo govoril "O ameriškem načinu življenja." Predavanje se bo vršilo pod pokroviteljstvom lokalnega odbora Slovenskega kongresa. Vsi Slovanci na baltimorskem področju so vabljeni, da se predavanja udeležijo v velike množevile.

Štirje oboroženi jetniki na begu

NEW LEXINGTON, O., 15. nov. — Kljub hajki, katere so se udeležili štirje štirih okrajev in cestne patrola, so štirje jetniki, ki so oboroženi zbežali iz ječe Perry okrožja, še vedno na prostem.

Pobegle jetnike bodo težko ulovili, ker se je danes zjutraj odprla sezona lova na zajce in se povsod nahajajo lovci s puškami. Gotovo je, da se bodo tudi pobegli jetniki predstavljali za lovce.

Cestne patrola so ustavile vse avte in troke v lovu na jetnike, aretirani pa so bili tudi nekateri lovci.

Štirje jetniki, Hugs Robins, Clyde Kelley, William Goodefellow in Robert Romine, so zbežali, ko se je šerif Clair Butts odpravil na lov na zajce. Kolovalja je bil Hugs Robins, katemu so čuvaji zaupali in mu dovolili, da je opravljal dela okrog jetnišnice. V Butsovi odsotnosti je Robins našel ključke celice in izpustil ostalo trojico. Jetniki so nato vdrli v orožarno jetnišnice, pobrali puške in zbežali.

Delavski tajnik obljubil preklic Taftovega zakona

CINCINNATI, 13. nov. — Delavski tajnik Maurice J. Tobin je danes obljubil, da bo do 1. marca v celoti preklican Taft-Hartleyev zakon.

"Prepričan sem, da bo 81. kongres popravil vse krivice 80," je rekel Tobin na 67. konvenciji Ameriške delavske federacije, katere se je udeležilo 725 delegatov.

Delavski tajnik je pozneje čelnikarjem izjavil, da soglašajo s predsednikom AFL William Greenom, da se lahko Taft-Hartleyev zakon preklicuje do 1. marca.

"Obljubljam vam, da bom gledal, da bodo vse obljube v platformi Demokratske stranke in obljube predsednika Trumanova prišle pred 81. kongres."

Tobin je pristavil, da med te obljube spada tudi zvišanje minimalnih mezd od 40 na 75 centov, razširjena socialna varnost, federalna prosvetna pomoč in javni zdravstveni program.

AFL bo delovala za poraz senatorja Tafta

Predsednik AFL Green pa je v svojem govoru izjavil, da bo organizacija delovala za poraz ohijskega senatorja Roberta A. Tafta, soustvarjalca protidelavskega zakona, kakor vsakega člana v kongresu, ki je glasoval za ta zakon.

Politična liga AFL je že pripravila seznam devetih senatorjev, ki so glasovali za Taft-Hartleyev zakon, in katere bo delavstvo skušalo poraziti na volitvah leta 1950. Med njimi se nahajata tudi dva demokrata in sicer Walter F. George iz Georgije in Millard E. Tydings iz Marylanda.

Green je med ostalim opeliral na 81. kongres, naj nadaljuje z Evropskim obnovitvenim programom, sprejme obsežni zakon za stanovanjski program in zviša minimalne mezde. Rekel je, da bo AFL podpirala neodvisno židovsko državo Izrael in se borila proti "infiltraciji komunizma v Ameriko."

Kratke vesti

KONGRESNIK THOMAS PRAVI, DA NI KRIV

WASHINGTON, 15. nov. — Predsednik kongresnega odbora za ne-ameriške aktivnosti J. Parnell Thomas je danes na sodnji izjavil, da se ne čuti krivega v zvezi z obtožbami, da je prevaril vlado zahtevajoč plačo za izmišljene uradnice. Thomas je bil izpuščen pod poroštvom od \$1.000, obravnava pa se bo začela 10. januarja.

MIROVNI POGOVORI BALKANSKIH DRŽAV

PARIZ, 15. nov. — Danes so se začeli formalni mirovni pogovori med Grčijo, Jugoslavijo, Albanijo in Bolgarijo. Pri pogovorih, katerih cilj je, da se reši tako imenovano "balkansko krizo," sodelujejo posredovalci Združenih narodov.

CALDARIS SKUŠA RESITI KRIZO

ATENE, 15. nov. — Voditelj Liberalne grške stranke Sofokles Venizelos je obtožil bivšega podpremiera in zunanjega ministra Konstantina Caldarisa, da je povzročil vladno krizo in da hoče razdeliti mesta v vladi, kot da so "blago."

Caldaris se je danes zopet sestel s kraljem Pavlom, od katerega je dobil mandat za sedmo novo vlado.

MARSHALL NE RAZMOTRIVA O OSTAVKI

PARIZ, 14. nov. — Državni tajnik George C. Marshall je včeraj v zvezi z govoricami, da namerava podati ostavko izjavil, da se ne bo odločil za ostavko brez posvetovanja s predsednikom Trumanom in da med njima doslej še ni bilo takšnih pogovorov.

NADALJNA LETALA ZA OSKRBO BERLINA

WASHINGTON, 15. nov. — Zračna sila je danes odobrila še 20 velikih transportnih letal, ki bodo prevažala hrano in premožila za "blokiranje" Berlin. Zvišanje števila letal, ki sedaj znaša 250, je bilo odobreno radi bližajoče se zime.

Na berlinskem letališču se je včeraj pripetila letalska nesreča. Štirje člani posadke so bili ranjeni, ko je transportno letalo z 10.000 funtov premožila tresčilo na zemljo in zgorelo.

ŽIDOVSKI TERORISTI SVARIJO VLADO

TEL AVIV, 15. nov. — Teroristična židovska organizacija Stern je danes opozorila izraelsko vlado, naj preneha preganjati člane organizacije, ker da bo v nasprotnem obnovljena podtalna borba.

PREISKAVA GLEDE FRANCSKIH STAVK

PARIZ, 15. nov. — Jutri se bodo v francoskem parlamentu začele debate glede obtožb, da je Kominforma ukazala in finančno podprla nedavne stavke francoskih delavcev.

V nedeljo 21. nov.

ima pevski zbor

JADRAN

svoj

JESENSKI KONCERT

v SLOV. DEL. DOMU.

Waterloo Rd.

Začetek ob 3.30 pop. — zvečer ples

Vadnal orkester — Kristof bratje

KITAJSKI KOMUNISTI RAZBILI OBRAMBENE VRSTE PRI SUČOVU

Vdova ustanovitelja Kitajske republike je baje stopila v stike s komunisti

NANKING, 15. nov. — Čete Ljudske armade so danes napredovale na področju Sučova in razbile obrambene vrste nacionalistov na svojem pohodu proti prestolnici Nankingu.

Nepriistranska poročila pravi, da so komunisti popolnoma obkolili Sučov, da pa Čiang Kajšekove motorizirane enote skušajo zbežati iz pasti vzhodno od mesta.

Komunistične sile so zavzele Suhsien, ki se nahaja le nekaj 135 milj severo-zapadno od Nankinga.

Veliko mesto Sučov, ki šteje 300.000 prebivalcev, se pa nahaja 175 milj od Nankinga. Pri tem mestu se vodijo odločilne borbe, kajti če bodo nacionalisti poraženi, bodo sile Ljudske (komunistične) armade imele odprto pot do Nankinga.

Vdova ustanovitelja republike baje pod opazovanjem

Iz nacionalističnih virov so zanimali komunistične trditve, da skušajo nacionalistični voditelji prisiliti Čiang Kajška, da poda ostavko.

(V New Yorku pa je časnikar Drew Pearson izjavil, da je Madame Sun Yat Sen, vdova ustanovitelja Kitajske republike, pod opazovanjem, ker da je baje stopila v stike s kitajskimi komunisti. Pearson pravi, da jo njen svak Čiang Kajšek ne more aretirati, ker da bi s tem povzročil nemire v deželi in spor v družini. Madame Sun je sestra Čiang Kajšekove soproge).

Vladni predstavnik je tudi zanimal poročilo kitajskih komunistov, da baje podpredsednik Li Tsung-Jen vodi kliko, ki hoče zavreči Čiang Kajška. Komunisti pravijo, da so ti načrti začetek "mirovne overture." Toda izjavili so, da ne morejo sprejeti takšnih mirovni ponudb, ker da jim je cilj, da se reši skupino vladnih reakcionarjev, kar da je v nasprotju s komunističnimi principi.

Amerika umika vojaške svetovalece

Medtem so dobro obveščeni krogi razkrili, da Zedinjene države nameravajo postopoma umakniti del 1.250 častnikov in vojakov, ki tvorijo tako zvano "vojaško svetovalno misijo" pri Čiang Kajšku.

Baje bi na Kitajskem ostalo le nekaj 50 ameriških armadnih, mornariških in letalskih častnikov.

Sam diktator Čiang Kajšek, kot pravijo poročila, je bil že kar naravnost obveščen, da nameravajo Zedinjene države umakniti večji del vojaškega svetovalnega osebja radi naglega poslabšanja vojaškega položaja nacionalistov v severni Kitajski. Američani so mnenja, da bodo komunisti porazili Čiang Kajška.

Nacionalistične sile so storile še zadnji obupni poskus, da bi ustavile napredujoče sile Ljudske armade. V borbo so vrgle vsa letala, ki jih imajo na razpolago, toda kljub temu v Nanking prihajajo zelo pesimistična poročila o poteku borbe.

Bullitt dospel v Sanghaj

SANGHAJ, 15. nov. — Bivši ameriški ambasador za Rusijo William C. Bullitt je danes dospel v Sanghaj za namenom, da

bo za posebni kongresni odbor pripravil poročilo o položaju na Kitajskem.

Novi grobovi

FRANK PINK ML.

Kot smo včeraj poročali, je umrl v nedeljo zvečer v državni bolnišnici Frank Pink, ml. Družina stanuje na 875 E. 237 St. Rojen je bil 17. oktobra 1910 v Waukegan, Ill., v Clevelandu se je pa nahajal 28 let.

Tukaj zapuška očeta Franka, doma iz vasi Zaplanja pri Vrhniki, mater Jennie, rojeno Hren, doma iz vasi Vrt pri Vrhniki, sestra Jennie in Frances ter tri brate: Alberta, Hermana in Louisa, ki živi v Compton, Cal. Pogreb se bo vršil v petek zjutraj ob 8:15 uri iz August F. Svetkovega pogrebnega zavoda, 478 E. 152 St. v cerkev sv. Kristine ob 9. uri in nato v družinsko grobnico na pokopališču Calvary.

FRANK GRUBER ST.

Včeraj popoldne okrog 5. ure je nagloma umrl, zadet od srčne kapi, poznani farmar Frank Gruber st., ki je dolgo let imel svojo farmo v Geneva, O. Pogreb se bo vršil v četrtek zjutraj ob 9. uri iz Wester pogrebnega zavoda v Geneva, O., v cerkev Assumption ter nato na ondotno pokopališče.

Rev. dr. Johnson pravi, da se ves svet boji Amerike

NEW YORK, 14. nov. — Canterburyški dekan Rev. dr. Hewlett Johnson je danes izjavil, da v Evropi vedno bolj in bolj verujejo, da se Amerika spreminja v imperialistično državo in da se radi tega ljudje zelo bojijo.

Dr. Johnson je prišel iz Anglije na predavalno turo po Kanadi in Zedinjenih državah. (V Clevelandu bo govoril v četrtek).

V svoji newyorški izjavi je "rdeči dekan" med ostalim rekel:

"Ljudstva na celem svetu gledajo z resnim nezaupanjem na obkoljevanje Sovjetske zveze z 434 ameriških letalskih baz in na trošenje velikih vsot denarja za vojne namene s strani Zedinjenih držav."

Kar se tiče držav vzhodne Evrope, katere je nedavno obiskal, je Rev. Johnson izjavil, da tam vladajo čuti za mir in da ni govorice o novi vojni.

Canterburyški dekan je prišel v Zedinjene države le potem, ko je skupina verskih voditeljev in profesorjev protestirala proti sklepu državnega oddelka, ki mu ni hotel odobriti vize, ko ga je na predavalno turo povabila organizacija Svet za sovjetsko-ameriško prijateljstvo.

"ENAKOPRAVNOST" OB 30-LETNICI DRAMSKEGA DRUŠTEV "IVAN CANKAR"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)	
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town: (Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):	
For One Year—(Za eno leto)	\$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev)	5.00
For Three Months—(Za tri mesece)	3.00
For Canada, Europe and Other Foreign Countries: (Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):	
For One Year—(Za eno leto)	\$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	6.00
For Three Months—(Za tri mesece)	3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

KDO SO PRAVI GOSPODARJI GRČIJE?

Ameriški časnikarski komentatorji označajo obtožbe zapadno evropskih držav, da se Zed. države vmešavajo v notranje zadeve Grčije za "proti-ameriško propagando." V paradoksalnem konfliktu pojmov pa komentirajo polom ameriške politike v Grčiji, kjer je bila pred dvema leti postavljena na preizkušnjo Trumanova doktrina za "pobijanje komunistične nevarnosti," na takšen način, da bi s pravilno uporabo njihove lastne terminologije kar naravnost lahko rekli, da je grška monarhistična vlada "lutarška vlada Zedinjenih držav," grški monarhistični ministriški predsedniki pa nekakšni uradniki ameriškega državnega oddelka.

Zunanje-politični komentator clevelandskega "Plain Dealer-ja" Spencer D. Irwin, ki je znan radi svojega protikomunističnega stališča je v svojem nedeljskem članku potrdil obtožbe jugoslovanske delegata dr. Aleša Beblerja, da so v Grčiji res pravi gospodarji Američani.

Irwin najprej ugotavlja že davno ugotovljeno dejstvo, da je Trumanova doktrina doživela v Grčiji poraz. Vojna proti "komunističnim gerilcem" se je izjalovila, število partizanov gen. Markosa se je zvišalo v enem letu za okrog 7,000, po celi deželi je bil razglašen preki sod, begunci tavajo po deželi, proti-monarhistične Grke streljajo in zapirajo in v ekonomskem kaosu si le veliki business in privilegirane kasta pomagajo s tem, da sploh ne plačujejo davkov. Vsa peza kriz, civilne vojne, ekonomskih in vojaških polomov monarhistov, je naložena na pleča grškemu ljudstvu.

"Perverznost grške politike se lahko dolži samo za del teh kontradiktornih dogodkov," piše Irwin. "Ključ moramo poiskati prej v Washingtonu kot v Atenah.

"Sofoulis je čestiti voditelj Liberalne stranke. Načeloval je koalicijski vladi s Populistično (monarhistično) stranko od 7. nov. 1947. Veliki del današnjih nepravil iz vira iz načina, na kateri je bila pod direktnim pritiskom Zedinjenih držav sestavljena ta koalicijska vlada. Sofoulis dolgo časa ni hotel sodelovati v vladi z ostalimi strankami. To je bil njegov princip. Toda to je bilo predno sta se vmešala Lincoln MacVeagh, tedanji ameriški ambasador v Grčiji in Dwight Griswold, načelnik pomožnega programa.

"Iz krize v septembru 1947 sta ustvarila koalicio z ameriškim ljubimcem Konstantinom Caldarisem, ki je postal ministriški podpredsednik in zunanji minister. Očividno je Caldaris, s katerim smo že pred tem imeli opravka, imel v vladi pravo moč.

"Nesreča v tem je, da je Caldaris zelo nepriljubljen v Grčiji. Njegova vdanost monarhiji je tako velika, da veruje, da vsak, ki ni monarhist, mora biti komunist. Njegove akcije so radi tega njegovega prepričanje stvorile neupogljive politične situacije. Caldaris je tudi znan kot mož Washingtona; to združenje pa ni pomagalo prestižu naše dežele, kljub vsej pomoči, ki smo jo poslali odkar je bila objavljena Trumanova doktrina.

"Takrat smo se vmešali v grško politiko na napačen način. Sedaj nam se nudi prilika, da se vmešamo v pravilnem pravcu pri izbiri človeka, kateremu Grki zaupajo."

(Zadnja poročila pravijo, da je Constantin Caldaris dobil mandat za sestavo nove grške vlade in da bo iz te vlade izobčil bivšega premijerja Sofoulisa. Irwinova nadaljna priporočila za izbiro "človeka, kateremu Grki zaupajo," kakor sta Sofokles Venizelos in gen. Papagos, slonijo na popolnem nezaupanju v Caldarisa, katerega dolži, da je s svojo taktiko zvišal "komunistično nevarnost.")

Politični odbor Z. N. je brez vsakih konkretnih dokazov obtožil Jugoslavijo, Bolgarijo in Albanijo, da se "vmešavajo" v zadeve Grčije. Toda že iz samega članka Spencer Irwina, kakor tudi iz komentarjev drugih ameriških dnevnikov in uradnih izjav ameriških diplomatov je pač logično zaključiti, da se Zedinjene države vmešavajo brez vsakega vpoštevanja "svobodne volje" grškega ljudstva v notranje zadeve dežele, ki se bori proti monarho-fašistični kliki. Izgovarjati se na "vmešavanje" Jugoslavije, Bolgarije in Albanije je precej slab argument. Grški partizani so vodili uspešno borbo proti nacističnemu okupatorju, ko jim nihče ni nudi pomoči. Da ni ameriškega vmešavanja, ameriškega orožja, ameriških vojaških svetovalec in ameriških dolarjev ni dvoma, da bi isto tako uspešno vodili borbo proti svoji domači reakciji brez vsake zunanje pomoči.

Vojna ne uničuje samo na fronti, pač pa tudi doma. To smo opazili v Clevelandu med prvo in drugo svetovno vojno. V mislih imam naša kulturna društva, dramska, pevška itd. Tako se je primerilo v Clevelandu, da sta se med prvo svetovno vojno razšli obstoječi dramski društvi in sicer Slovensko katoliško izobraževalno društvo Triglav in Lunder-Adamič, ki je kot podporno društvo št. 20 SSPZ gojilo tudi dramatično. To društvo še danes obstoji, toda z dramatično se ne ukvarja več. Tudi društvo Triglav je oživelo za nekaj časa po otvoritvi S. N. Doma, in spet umrlo. Koncem maja 1918. leta sem se z družino preselil iz Denverja, Colo. v Cleveland, O. Kmalu po mojem prihodu sem postal aktiven v clevelandskih društvih. Tako sem prvič nastopil na odru v Clevelandu dne 24. novembra 1918. leta, ko smo igrali dve enodejanki in sicer: "Čarlijeva ženitev", spisal F. S. Tauchar in "Pri vratarju". Ta program, ki ga je režiral Frank Česen, je bil podan za društvo "Vodnikov venec" št. 147 SNPJ. Jaz sem dobil vlogo Debelobradarja, trgovca, v "Čarlijevi ženitvi". Mojca žena je bila Zofka Birk, hčerka pa Josephine Lausche, sestra sedanjega ohijskega guvernerja. Drugi igralci v tej igri so bili: brata Jakob in Frank Homovec in Frank Česen. Igrali smo v bivši Birkovi dvorani, 6006 St. Clair Ave. Skoraj ob istem času se je organiziralo drugo skupino igralcev za igro "Divji lovec", ki jo je režiral Janko N. Rogelj in se je to igralo dvakrat, v decembru 1918. leta in 2. februarja 1919, za Slovensko republikansko združenje. Takrat je nastalo veliko gibanje za ustanovitev novega dramskega društva in zaenot, ko so se vršile vaje za igro "Divji lovec", so se vršile tudi seje pripravljalnega odbora za ustanovitev novega društva.

Za dne 6. februarja 1919. leta je bila sklicana ustanovna seja novega dramskega društva. Na tej seji je bilo sklenjeno, oziroma je bil odobren predlog pripravljalnega odbora, da se novo društvo imenuje: "Slovensko dramsko društvo Ivan Cankar". Tako smo tedaj postavili živ spomenik velikemu pisatelju Ivanu Cankarju, ki je umrl v Ljubljani 11. decembra 1918. leta. Od tedaj obstoja to najstarejše dramsko društvo, ki bo s Cankarjevo tridejansko dramo "Kralj na Betajnovi" dne 5. decembra 1948 proslavilo svojo 30-letnico obstanka in počastilo spomin ob 30-letnici smrti pisatelja Ivana Cankarja.

V igri "Divji lovec" sem igral vlogo: Grozdika, gostilničarja. Tudi sem bil član in zapisnikar pripravljalnega odbora za ustanovitev novega dramskega društva. Ohranil sem do današnjega dne kopijo zapisnika seje pripravljalnega odbora, ki se je vršila dne 1. in 3. februarja 1919. leta zvečer. Ta zapisnik in od ustanovne seje je bil izvoljen tajnik izgubljen in društvo ga nima v svojem arhivu. Zato ga priobčam sedaj tukaj za zgodovino. Glasi se:

"Zapisnik prve seje Slovenskega dramskega kluba 'Ivan Cankar' v Clevelandu, O. Na sestanku igralcev v dnevih 1. in 3. februarja je bila izražena želja, da se ustanovi v Clevelandu, Ohio, v največji slovenski naselbini v Ameriki, Slovenski dramski klub. Razvideli smo, da na dramski klub polju ne moremo napredovati kot je bilo želeto, brez da bi se organizirali in zbrali v to organizacijo kolikor največ mogoče sedaj raztresenih igralcev. Razvideli smo, da moči imamo na razpolago, toda jih je treba organizirati, treba jih je strniti skupaj v eno celoto, v en tabor. Združeni, upamo, da bomo zmogli res nekaj umetnega pokazati našemu narodu v Clevelandu. Začetek je pač vsak tečaj, tako je tudi naš. Bodimo vztrajni in premagali bomo vse ovire in potem se bomo nekako z veseljem ozirali nazaj na naše plemenito delo, katero bo rastlo in se razcvetelo v korist, v pouk in v zabavo našim rojakom.

"Da se delo v resnici prične in pospeši, je osebo 'Divjega lovca' izvolilo iz svoje srede sedem oseb, štiri moške in tri ženske, da se snidemo v najkrajšem času in začrtamo provizorična pravila tej novi organizaciji. Nato naj se skliče skupna seja vseh clevelandskih slovenskih igralcev, kjer predložimo naše načrte, oziroma provizorična pravila, da se iste odobri in izpopolni česar kje primanjkuje.

"In res smo se sešli že drugi dne 3. februarja 1919. leta poverjeniki "Divjega lovca" in sicer sledeči: Janko N. Rogelj, Frank Česen, Erazem Gorshe, Frank Kovačič, Zofka Birk, Josephine Močnik in Josephine Zupanc. Poleg tukaj navedenih je bilo navzočih še več drugih igralcev.

"Brat Janko N. Rogelj odpre sejo s pozdravom na navzoče in poziva, da složno sodelujemo, ker imamo rešiti zelo važno nalogo. Nato izrazi željo, da se izvolijo zapisnikarja za to sejo katerega dolžnost bo zapisati vse važnejše zaključke. Za zapisnikarja je soglasno izvoljen Erazem Gorshe, ki prevzame posel zapisnikarja. Nato povzame besedo Frank Česen, kateri pravi, da nocojšnji sestanek ni namen izdelati obligatna pravila, katera bi bila takoj merodajna za igralce, pač pa bomo napravili samo načrte, provizorična pravila, katere predložimo na skupni ustanovni seji društva za končno rešitev.

"Nato govori John Breščak in podaja svoje nasvete in mnenje glede ustanovitve dramskega kluba, kako naj se mu začrta njegova delo in priporoča, da naj bi se odbor dramskega kluba obrnil za finančno pomoč na "multimilijonarje", kjer, kakor on upa, bi dobili precejšnjo pomoč. V začetku vsekakor potrebujemo nekaj finance in ker sami ne moremo vsega, ponovno apelira na navzoče, da bi se zavzeli za to njegovo idejo.

PROVIZORIČNA PRAVILA

Načelna izjava:

Ta klub temelji na narodno-napredni podlagi.

Ime:

Slovenski dramski klub "Ivan Cankar" v Clevelandu, Ohio.

Namen:

Namen kluba je gojiti slovensko dramatično literaturo. Pridobivati našo mladino in jo zainteresirati v dramski umetnosti, ji vcepljati ljubezen in spoštovanje da slovenskega jezika in ohranjati naš narod, da ostane zvest in zaveden svojemu jeziku. Naš namen je tudi podpirati vsako stremiljenje, katerega cilj je plemenitost in v blagor človeštva.

Cilji:

1. Vzgajati slovensko mladino v zanimanju za slovensko dramatično.
2. Jih navduševati za znanje slovenskega jezika in jih varovati pred potujčenjem.
3. Povzdigniti slovenski narod v obče do širše izobrazbe in ga pridobiti za razne umetnosti.

Vstopnina:

Vstopnina je enaka za moške in ženske in sicer \$1.00.

Mesečni prispevki.

Mesečni prispevki so enaki za moške in ženske in sicer 25c.

V klub se sprejme vse igralce in igralke, ki so značajni in razumejo slovenski jezik. Ženske so z moškimi, kar se tiče kluba, v vseh ozirih enakopravne.

Odbor:

Odbor kluba naj sestoji iz predsednika, podpredsednika, tajnika, blagajnika, režiserja, oskrbnika in šepetaleca.

Sklenjeno je, da se splošna ustanovna seja kluba vrši v četrtek dne 6. februarja v Birkovi dvorani, 6006 St. Clair Ave. ob 8. uri zvečer.

Erazem Gorshe, zapisnikar.

Kot je razvidno iz zapisnika ustanovne seje z dne 6. februarja 1919, je bil izvoljen sledeči odbor:

Frank Česen, predsednik
Mike Koss, podpredsednik
Vatro Grill, tajnik
Zofka Birk, blagajničarka
Nadzorni odbor: Frank Kovačič, Jakob Homovec in Jakob Luznar.

Igrovodja: Janko N. Rogelj; oskrbnik odra: Mike Kos.

Iz tega zapisnika je tudi razvidno, da je dotična seja odobrila predloženo ime s spremembo, da se imenuje društvo in ne klub. Dalje je bilo sklenjeno, da se za prvo igro vpripori "Deseti brat" in sicer 9. marca leta 1919.

Skoraj od vsake igre je šel dobiček ali del dobička za Slovenski narodni dom; vsoto se je enostavno podarilo, se ni vzelo nobenih delnic. Kmalu potem je igrovodja odšel iz mesta in na njegovo mesto kot novi igrovodja je bil izvoljen Louis F. Truger, ki je režiral tudi prvo Cankarjevo igro.

Slovensko dramsko društvo "Ivan Cankar" je bilo inkorporirano v državi Ohio, dne 20. septembra 1920. leta.

Kdo so bili prvi člani društva? To je pa kočljiva zadeva. Iz zapisnika je razvidno, da se je za člana smatralo samo tiste, ki so plačali \$1.00 pristopnine. Tako so bili nekateri člani na ustanovni seji izvoljeni v urade, po rekordih pa je razvidno, da so pristopili oziroma plačali članarino mesece kasneje.

Da se ne bo nobenemu krivica godila, navedem imena vseh pristopnih članov do vstevšega 5. junija 1919. leta, ko se je vršil prvi občni zbor po ustanovni seji. V mesecih od 6. februarja do 5. junija so pristopili sledeči: Frank Česen, Janko N. Rogelj, Frank Černe, John Steblaj, Erazem Gorshe, John Knif-

fic, Joseph Kalan, John Česen, Frank Belaj, Anton Eppich, Joseph Skuk, Anna Pengov, Mary Grill, Vatro Grill, Mary Baraga, Frank Jelerčič, Mike Koss, Jakob Luznar, Joseph Mrhar, Paula Truger, Louis F. Truger, Joseph F. Terbižan, Anton Jankovich, Zofka Birk, Josephine Zupanc, Jakob Homovec, John Breščak, Frank Klemenčič, Nettie Koprivec, Josephine Močnik, Paul Česen, Frank Švigel, Jack Plemel, Frank Homovec, Joseph Rasperger, Rudolf Benedičič, August Česen, Frank Plemel, Ludvik Medvešek, John Gornik, Frank Kovačič, John Pollock, Anton Kovačič, Stanko Zele, Frances Ukovich, Joseph Vovk, John Simončič, Andy Mirtič, Fred Ulle, Josephine Homovec, Valerija Ferluga, Julia Močnik, Louis Mežnar in Frank Žagar.

Vse navedene se lahko imenuje ustanovne članke. Poleg teh pa imamo še druge aktivne goste ali prijatelje. Tako sta nastopali na naših prireditvah vse od začetka Josephine in Mimi Milavec, saj se spominjate, ko so peke: "Kaj ne bila bi vesela" . . . in pa: "Nisem 'ta' lanka, pa tudi ne bom"

Josephine Milavec - Levstik igra glavne vloge že več let in je tudi 30-letna delavka Cankarja. Prad leti je sodeloval z nami August Grobolske, znani komedijant še od "Lunder-Adamiča" in pozneje od Triglav, kjer je igral veliko let; izborni igralec, ki ga je imelo vse rado. Cankarjeve programe je izpopolnil mnogokrat znani pevec Louis Belle in pevka Anna Petrovič. Njena sestra Mary Petrovič pa je igrala glavne vloge.

Dramsko društvo "Ivan Cankar" je imelo srečo, da si je tekom let pridobil toliko igralcev, igral in članov, dobrih zvestih članov, ki so držali in vzdržali verigo vseh 30 let. To je za nas že dolga doba. Marsikdo se ni nadejal, da bomo tako dolgo živeli, pa smo še tukaj in se precej močni, saj tudi danes šteje društvo nad 75 članov.

Vse zgodovine dramskega društva "Ivan Cankar" ni mogoče napisati sedaj — je preddolga. Mogoče kdaj čez čas se nadaljuje.

Leta 1924 je društvo angažiralo za režiserko Avgusto Danilovo, prvotno za 6 mesecev, potem pa se je podaljšalo angažma še za nadaljnjih 6 mesecev, tako da je ona vodila vse igre za dobo enega leta. Ob tistem času je dramsko društvo "Ivan Cankar" ustanovilo tudi Slovensko šolo in jo vodilo eno leto. Prva učiteljica je bila Avgusta Danilova za dobo enega leta. Potem je vodstvo šole prevzel direktorij S. N. Doma in jo nadaljeval s sodelovanjem Prosvetnega kluba SND vse do spomladi 1947. leta. Tedaj pa je direktorij ukinil Prosvetni klub SND in Slovensko šolo.

Kakšne in koliko iger je društvo igralo tekom svojega 30-letnega obstanka je razvidno iz že priobčenega seznama. Sedaj ob 30-letnici obstanka, se starejši člani nahajamo na križpotju. Vse kaže, da ako mladina bolj odločno ne poprime za vodstvo društva in dramatike, bomo starejši polagoma zaključili našo knjigo dela, smo utrujeni. Saj nekateri igrajo že nad 30 let. Nekateri smo vzdržali skoraj nepretrgoma vseh 30 let, in to je veliko delo.

Sedanji odbor dramskega društva "Ivan Cankar" je sledeči:

Erazem Gorshe, predsednik
Jack Plemel, podpredsednik
Joseph Sircel, tajnik
John Pollock, blagajnik
Joseph Skuk, režiser
Nadzorni odbor: Joseph Skuk, Anton Eppich in Margaret Grile.

Glavna rediteljica v dvorani Marie Zakrjakšek.

Seje društva se vršijo vsaki prvi tork v mesecu zvečer v S. N. Domu.

V sedanjem odboru je pet ustanovnih članov društva.

Torej na svidenje na predstavi dne 5. decembra ob 3 uri popoldne, ko društvo poda Cankarjevo tridejansko dramo "Kralj na Betajnovi". Vstopnice se dobijo v predprodaji v Oražmovi slaščičarni v S. N. Domu.

Za Slovensko dramsko društvo "Ivan Cankar":

Erazem Gorshe, predsednik.

Zbor "Jadran" vas vabi

Pevski zbor "Jadran" vas vabi na obilno udeležbo na koncert, katerega poda v nedeljo popoldne 21. novembra na odru Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd. Vsi znaki nam kažejo, da se naše kulturne aktivnosti nagibajo svojemu koncu, dokler pa so vsaj še naši pevski zbori aktivni, je važno in potrebno, da jim damo svojo pomoč v tem, da se udeležimo njihovih prireditev, ker to je edini način, da se vlije pogum onim, ki žrtvujejo svoj prosti čas z mučnimi vajami v pozne večerne ure.

Zbor "Jadran" ima veliko narodnih kulturnih zaslug za našo collinwoodsko slovensko naselbino. Pevci in pevke "Jadrana" zaslužijo, da jih moralno podpremo s tem, da se udeležimo njihovega koncerta v nedeljo 21. novembra popoldne.

"Jadran" bo podal lep koncertni program s sledečimi točkami: "Pesem slovenske mladine" (K. Pahor); "Rdeči sara-fan" (Harm. A. Foerster); "Upanje" (J. Shen); "Gorenjski Slavček, venček narodnih pesmi" (A. Foerster); "Nekje v Franciji" (E. Adamič); "Nezve-ni mi" (Aljaž); "Večerni zvon" (Ruska pesem—poje celotni mešani zbor).

V duetu "Lahko noč" (A. Foerster) in "Rožici" (J. Lahar) zapoje Miss D. Slokar in V. Kapel.

Ženski kvartet zbora zapoje: "Tiček" (F. Žerovnik), in "Predica" (dr. G. Ipavec), v katerem so: R. Vidrih, M. Furlan, Vodopivec, F. Godnjavec in W. Glazar; "Strunam" (D. Jenko) in "Hišica pri cesti stoji" (Pelovec) zapoje moški kvartet T. Primc, S. Lokar, F. Kostič in G. Marolt. "Ljubezen do domovine" (B. Potočnik) in "Kukavica" (F. Žirovnik), poje mešani kvartet: B. Novak, R. Sanabor, S. Lokar in A. Neumann. "Pesem žena" (K. Pahor); "Moji ljubček je krepak mornar," "Pod lipo" (dr. G. Ipavec), poje ženski zbor.

Moški zbor pa zapoje: "Slov-an" (I. Knahl), "Slovo" (J. Kocijancič), "Pri oknu molče slonela" (A. Hajdrich).

Poznana, najboljša pevka zbora, Miss Florence Unetich pa zapoje v solo nastopu odlomek iz opere "Daughter of the regiment" in "Pastarica," baritonist F. Kosič, ml. zapoje v zaključni pesmi koncerta "Mornar" (F. S. Vilhar) in "Je pa davi slanica pala" (Ruska melodija).

S tem zbor zaključijo oderski koncertni program, nato sledi v spodnji dvorani ples po taktu polkirtirjev in lepih narodnih plesov poznanih Kristofovih bratov. Serviralo se bo tudi okusno večerjo, ob 8. uri pa pričnejo igrati tudi Vadalovi v zgornji dvorani.

Ni potrebno poudarjati, da je na vsaki prireditvi ali koncertu zbora "Jadran" bilo obilo zabave. Poleg podajanja lepih pesmi, ima zbor to dobro lastnost, da skrbi za dobro zabavo v plesu za starejše plesalce, ker Kristofovi fantje prav dobro igrajo poznani "Porkchaps" in "Suster polko" ter lepe valčke.

Torej ne pozabite priti na koncert zbora v nedeljo popoldne 21. novembra v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Za "Jadran":

Vinko Coff.

BORBA INDONEZIJSKEGA LJUDSTVA

Pred drugo svetovno vojno je bila oblast v Nizozemski Indiji povsem v rokah generalnega guvernerja. Narodni svet, ki je bil guvernerjev posvetovalni organ, je štel 60 članov. 70 milijonov Indonezijcev je imelo pravo izbrati 20 članov, 260.000 Evropejcev pa 15; ostale je imenoval generalni guverner. S tem je dokaj jasno opredeljen sistem, ki ga je Nizozemska uvedla v svojih kolonijah.

Indonezijski otoki so bili na kapitalističnem monopolu bogato torišče za pridobivanje super profitov. Razumljivo je, da so Angleži zaradi geografske povezanosti nizozemskih kolonij z britanskimi kolonialnimi posestvi, imeli na tem področju znaten vpliv. Šele v zadnjem času so krediti, ki so jih ZDA dale Nizozemski, povečali vpliv ameriških monopolov, posebno na Javi.

Nizozemska kolonialna uprava je imela poseben interes, da obdrži domačine na kulturno nerazviti stopnji, o čemer nam govorijo statistični podatki; v Indoneziji je 94% prebivalstva nedolgo pismenih. Na ta način so hoteli nizozemski kolonizatorji obdržati množico v suženjski pokorščini.

Japonski napad na indonezijske otoke je razgalil nemoč evropske vladavine. Evropske kolonialne oblasti so doživele popoln polom. Domače prebivalstvo je spoznalo nemoč in nesposobnost svojih gospodarstvenih tlačiteljev. Odpor Nizozemcev je leta 1942 odpovedal v enem tednu.

Samo indonezijsko ljudstvo

pa je kmalu začelo boj proti japonskemu okupatorju. Ob kapitulaciji Japonske pa je narodno - osvobodilno gibanje prevzelo oblast. Sutan Šarir je sestavil vlado iz borcev odporiškega gibanja in ta vlada je avgusta 1945 oklicala neodvisnost Indonezijske republike. V proglasu indonezijskega ljudstva čitamo:

"Mi, ljudstvo Indonezije, proglašamo svojo neodvisnost. Neodvisnost je pravica vsakega naroda. Vsaka oblika podjarmljenja je protivna človečnosti in mora biti uničena po vsem svetu. V republiki Indoneziji vlada ljudstvo. Revolucija v mesecu avgustu potrjuje suverenost naše domovine, svobodo ljudstva in ustanovitev demokratične republike."

Ti dogodki niso bili po godu imperialističnim silam, zato je britanska vlada takoj podprla Nizozemsko pri njenem boju proti indonezijskemu ljudstvu. Britanci so se prvi izkrcali na indonezijskih otokih. Zavezniške sile so na Pacifiku ob kapitulaciji japonskih sil celo zapovedale Japoncem, naj na Javi, Sumatru in drugih otokih vzdržujejo "red in mir," dokler ne pridejo na otoke ameriške ozioroma angleške oborožene sile. Angleži so japonsko vojsko takoj uporabili v bojih proti narodno osvobodilni armadi Indonezije.

Angleži so držali položaje v mestih do leta 1946, dokler niso bile nizozemske kolonialne trupe dovolj močne in oborožene, da so se britanske lahko umikale. Indonezijsko ljudstvo se

je vztrajno in uporno borilo proti nizozemskim kolonizatorjem.

Leta 1947 so se vse levičarske indonezijske stranke: komunistična partija, socialistična stranka in delavska stranka izdale resolucijo, ki vsebuje politični in gospodarski program razvoja nove republike. V tej resoluciji so poudarjene naslednje točke: neodvisnost Indonezijske republike, sprememba socialnega reda v tej deželi, državna kontrola nad gospodarstvom, zagotovitev pravic delovnega ljudstva, razdelitev zemlje med kmete, odprava denarnega oderuštva in pospeševanje zadržug. Člen 32. indonezijske ustave pravi, da "so vse proizvodne veje, ki so važne za državo in ki so bistvene za življenje večine ljudstva pod državnim nadzorstvom".

Leta 1947 je bil sklenjen med Indonezijsko republiko in kraljevino Nizozemsko sporazum v Lindaadatu, ki priznava obstoj novo nastale republike, ki obsega otoke: Javo, Maduro in Sumatro.

Toda Nizozemska je kmalu nasilno pogazila sporazum. Poslala je nove čete v Indonezijo, se začela z oboroženo silo vmešavati in odredila pomorsko blokado indonezijske republike.

V borbo proti indonezijski republiki so vse bolj posegale tudi Združene države Amerike. Indonezijski petrolejski vrelci in plantaže kavčuga so bili moč na vaba za ameriške monopole. S spletkami in podkupovanjem vrščikov indonezijske buržoazije jim je uspelo razbiti enotno fronto osvobodilnega gibanja. Nova vlada Hattine je postala lutka v rokah imperialističnih monopolov. Ta vlada je podpisala kapitulantski "Ranwillski spo-

razum", ki je napravil črto čez pridobitve narodno-osvobodilne borbe indonezijskega ljudstva.

Pravi borci za osamosvojitve Indonezije so tedaj osnovali Enotno stranko naprednih sil Indonezije, kar je izzvalo v kapitalističnem taboru Soekarne-Hattine republikanske vlade veliko zbežanost. Pod demagoškim geslom, da preti republiki "notranja zmeda" je začela Hattina vlada zatirati napredno narodno-osvobodilno gibanje in se je začela pripravljati na obračun s silami, ki so se najbolj izkazale v borbi proti japonskim okupatorjem in nizozemskim kolonizatorjem. Iz bojazni za svojo položaje se je nacionalna buržoazija Indonezije skotalila v blato izdaje interesov svojega ljudstva. Hattina je imel tajne razgovore s predstavniki nizo-

zemske vlade o sklenitvi sporazuma, s katerim naj bi indonezijska republika vstopila v federalno vlado nizozemske Vzhodne Indije pod holandsko krono.

Proti temu izdajstvu in kupčevanju z interesi indonezijskega ljudstva se je postavila Enotna stranka naprednih sil Indonezije. Izdajalska Hattina vlada je šla celo tako daleč, da je za minimalne cene prodajala vse, kar ji je prišlo pod roke, med drugim tudi kapitalno blago in tovarniško opremo. Proti republikanski vladi v Jogjakarti je izbruhnil upor, ki se je začel v Madiunu, industrijskem mestu v Vzhodni Javi. Ob tej priliki so borci za neodvisnost Indonezije izdali raglas, v katerem pozivajo vse indonezijsko ljudstvo v boj proti izdajalski Hattini vladi za obrambo neodvisnosti indonezijske republike. V razglasu pravijo: "Orožje ne bo molčalo, dokler vsa Indonezija ne bo svobodna." V Madiunu je bila ustanovljena tudi nova ljudska vlada.

Poskusi Hattine vlade, da zadržijo vstajo v Madiunu, niso uspeli. Nizozemski okupatorji so takoj pripeljali vojaška ojačenja. Vstaja indonezijskega ljudstva pa se širi.

Moč osvobodilnega gibanja kolonialnih narodov rase iz dne-

Zastopniki "Enakopravnosti"

★

Za st. clairsko okrožje:

JOHN RENKO
1016 E. 76th St.

★

Za collinwoodsko in euclidsko okrožje:

JOHN STEBLAJ
775 East 236 St.
Redwood 4457

★

Za newburško okrožje:

FRANK RENKO
11101 Revere Ave.
Diamond 8029

\$2163.45

REWARD!

Uncle Sam will pay to any wage earner thrifty enough to tuck away only \$3.75 a week in U. S. Security Bonds for the next ten years, the sum of \$2,163.45.

And Uncle Sam will help you tuck it away, too—automatically, each and every week—through the Payroll Savings Plan where you work.

Sign up for the Payroll Savings Plan today during the Security Loan Drive—and be well rewarded with financial security ten years from now.

P. S. If you are in business or a profession, and the Payroll Savings Plan is not available to you, you can sign up for the Bond-A-Month Plan at your local bank.

SAVE EACH WEEK	AND YOU WILL HAVE		
	In 1 Year	In 5 Years	In 10 Years
\$ 2.50	\$ 130.00	\$ 668.97	\$ 1,440.84
3.75	195.00	1,004.20	2,163.45
7.50	390.00	2,009.02	4,329.02
12.50	650.00	3,348.95	7,217.20
18.75	975.00	5,024.24	10,828.74

PICK OUT YOUR OWN REWARD HERE!

BUY U.S. SECURITY BONDS

America's Security is YOUR Security

ENAKOPRAVNOST

This is an official U. S. Treasury advertisement—prepared under auspices of Treasury Department and Advertising Council.

ADAM KLOBUKI SO NAJBOLJ POPULARNI

Lepe barve napravijo obleko privlačno, ampak barva moškega klobuka je najbolj važna, da izpopolni opravo moškega z dobrim okusom v oblačilu. Klobuk odraža ali lepo ali zanemarljivo zunanost, zato pa čedalje več mož daje prednost ADAM izdelku, ko kupujejo klobuk.

Znani filmski zvezdniki kot

HERO of the Month

AS SELECTED BY THE D.A.V.

Robert James Hall of Indianapolis, Indiana, stepped on a land mine at Iwo Jima while serving with the Marine Corps Fifth Division.

When they patched him up again he was minus both his legs and had only the use of two fingers on his right hand.

Today Bob Hall is a useful and productive citizen of Indianapolis, working at a full-time job. Because of his outstanding achievement he has been selected as the "Hero of the Month" by the Disabled American Veterans.

The selection is part of a national program to honor each month a seriously disabled veteran who has successfully rehabilitated himself.

Following Iwo Jima and several years of hospitalization, the Marine Corporal was filled with the determination to use his remaining abilities.

Without his legs — and possessor of a right hand with only four fingers — Bob Hall couldn't go back to his pre-war job, that of driving a truck for a large food manufacturing firm. For a brief period he took on the job training as a gunsmith.

Shortly after, however, he became interested in tool and die making and was employed by Charles H. Robb, owner of the Robb Built Products plant.

Here, with the splendid cooperation of Robb, Hall works at a bench — drilling, sawing and filing. His progress has been more rapid than that usually expected from an able-bodied apprentice.

Robb's plant entrance is a street level, which enables Hall to get out of his car into his wheel chair and wheel right in the shop. The plant has special ramps to high machines where Hall can work comfortably for eight hours a day, forty four a week.

Hall, a member of Indianapolis Chapter No. 52 of the Disabled American Veterans, attributes his rehabilitation to his own determination to go ahead and the cooperation of his employer.

Some of the credit rightfully belongs to Mrs. Hall, the former Grace Sorensen of Decatur, Michigan. The pair met while Hall was driving a truck in pre-war days, and she stood by the Indiana hero, marrying him during one of his hospital leaves.

Mr. and Mrs. Hall are the parents of two red-headed children, Carolyn, 17 months, and Robert, 4 months. They live in a home on the outskirts of Indianapolis that Bob's father, Glenn Hall, built adjacent to the latter's residence and where Bob helps paint the fence and is a general handy-man around the place.

TRŽAŠKA CESTA

ROMAN

(Nadaljevanje)

"Zakaj si mi pa zdaj naenkrat sovražen, Tine?" ga je vprašala mehenka. "Ali sem ti kaj hudega storila? Pridi vendar spet k nam!"

"Prijateljstvo si prelomila!" je dejal Tine. "Drugače si si izbrala. Misliš, da ne vem, da si s tistim zidarjem..."

"Tine, Tine, nikar ne govori tako kakor vsi pobje na cesti! Tisti Kraševce je moj ženin. Poročila se bom z njim. Midva pa vendarle lahko še ostaneva prijatelja!"

Tine se je žalosten obrnil proč. Če jo je videl pred sabo, je bil bolj občutil žalost, zato je bil bolj, da je ne vidi, naj že govo-

ri potem kar hoče. Zenske pač ni lahko razumeti. Zamahnil je z roko in se nekaj dni poklopkan vrtel okoli vogalov, potem pa se je zagnal s tovariši spet v norčije in pretepe.

Neko popoldne je šel odpirat v Trnovo zasvočeno ključavnico. Vroče je bilo in paglavci, ki so hodili v trnovsko šolo v župnišče, so se podili po cesti; mnogi pa jih je racalo v Gradiščici, saj je bilo vroče, da je kar teklo od človeka. Kdo bi zdaj tičal v šoli, ko pa je v vodi tako prijetno hladno, da je še Tine sedel na breg in vtaknil noge v hladno vodo. Kar prijetno se mu je zdelo gledati razposajeno drhal, ki je racala po vodi, se škropila,

prevračala kamenje, spuščala papirnate čolničke in se obmetavala z blatom.

Tedaj je stopil na prag župnišča visok, dolg, koščen bradač s cilindrom na glavi, vtaknil je dva prsta v usta in zabrlizgal, da je šlo kar skoz ušesa. Bil je učitelj, ki je klical učence v šolo. Hej, kako so kocabali iz vode kakor žabe! Od vseh strani so drli v vežo, se prerivali in butali ter pehali, čez čas pa se je že razlegal po ulici dvor otrok: Enkrat dve je dve, dvakrat dve je štiri... tako na glas, da se je moral Tine smejeti; spomnil se je šole na Dobrovi, tam so krave nekoč zbežljale, ker so otroci na vso sapo ponavljali poštevanko.

Voda pod njim je hitela, hitela, noben val se ni ustavil in oddahnil, velik, temnozeleni kačji pastirji so letali od vejice na vejico tik nad vodo, dokler ga le ni premotila mladostna prevzetnost, da je enega ujel. Pois-

kal je v travi pimerno bilko, jo vtaknil živalici v zadek ter jo nato izpustil. Nerodno je letel kačji pastir s tem čudnim, težkim repom, dokler ni izginil med drevjem. In ko je Tine tako veselo in brezskrbno gledal za kačjim pastirjem, ki se je nerodno motovilil po zraku, ga je nekdo prav pošteno čofnil okoli ušes, da se je fant hudo prestrašil in je že hotel zbežati preko travnika na cesto.

"Počakaj no malo, hudoba ti grda!" je ježno zavpil nad njim neznan gospod. "Kako pa mučiš živali? Kje si se pa tega učil?"

Tine je od sramu zardel, v tla je gledal in bi se najrajši v zemljo udrl. Oh, saj to vendar ni nič takšnega; pastirji na vasi so vsi tako delali, ali pa so ujeli žabo, jo s slamicco napihnilli in jo vrgli v vodo, kjer je reva na vse pretege migala in brcala, ker se ni mogla potopiti. Ali pa so privezali mački na rep star lonec, da je dirjala po vasi ka-

kor sam peklenšček. Saj to zares ni nič takšnega.

Ko je Tine pogledal izpod čela, se je neznansko začudil. Gospod, visok in lep, s kratko rjavo brado in bujnimi lasmi ni bil nihče drugi kot tisti, ki je z njim videl gospodinjco.

"Cigav pa si, paglavček?" ga je še vedno ježno vprašal.

"Selanov Tine sem, drugače pa ključavničarski pomočnik pri mojstru Globočniku."

Gospod se je tako, iznenadil, da je celo Tine opazil in se mu hotel izmuzniti.

Tudi k molitvi se je zatekala. Toda vse, kar je mislila in počela, se je tako protivilo temu, kar terjala Bog od človeka, da je v molitvi vedno zamolčala bistvo svojih želj. Če sme že vsak moliti, zakaj ne bi napravil Bog izjeme in ji spregledal, saj je samo šibka ženska, ki je podlegla svojim silnim željam. Drugače si vendar ne želi kot samo svojo srečo. O moj Bog, ti, ki si ven-

dar vsemogočen in neskončno usmiljen, napravi vendar tako, da se bo dobro končalo! Pomagaj mi, pomagaj mi!"

Vsako nedeljo sta hodila z možem k maši v trnovsko cerkev, že zgodaj zjutraj; mojster je plačeval zase in za ženo sedeže v klopi prav pod prižnico. Ko je tako sedela tesno ob možu pred obličjem Boga-očeta, je še prav posebno iskreno molila, v puščico je vrgla po celo deseticico, toda vse to je ni pomirilo. Hrepenela je po možu svoje nove sreče s tako močjo in s tolikšnim ognjem, da so jo zdaj, ko ga ni mogla in ni smela videti, popadale tako more misli, da ji ni bilo več obstanka.

Tisto nedeljo pa se ji je ne pričakovano le nasmejal drobček sreče. Malo pred obedom, ko mojstra še ni bilo doma, je prišel iz mesta Tine. Zmagoslavno je prinesel gospodinjci pokazati dve knjigi.

"Zdaj bom pa vse popoldnebral!" je dejal.

"Kaj pa imaš takšnega? Pokaži mi, no!" ga je pozvala gospodinja.

Domače in tuje živali od Erjavca in Jenkovo zbirko pesmi. Kje neki je dobil fant take knjige?

"Verjemite ali ne, gospa, obe knjigi mi je podaril profesor Koprivec! Pravkar sem bil pri njem in tole pismo sem prinesel za vas."

Gospa je kar sedla na stol, prebledela, se zastrmela v fanta in prsti so se ji tresli, ko je držala papir. Kako? Kje? Zakaj? Kako je to mogoče? Kaj naj to pomeni?

Ali ste naročnik "Enakopravnosti"? Če ste, ali so Vaši prijatelji in znanci? "Enakopravnost" je potrebna vsaki družini zaradi važnih vesti in vedno aktualnih člankov! Širite "Enakopravnost!"

MIHAIL ŠOLOHOV

TIHI DON

DRUGA KNJIGA

(Nadaljevanje)

— Lastni! Podtelkovjim gremo jamo kopat.

V štacunici se je mahoma vse razgibalo.

30

Oddelek tatarskih kozakov pod poveljstvom praporščaka Petra Melehova je prišel v vas Ponomarjev 28. aprila zarana.

Po vasi so švigali čirski kozaki, gonili konje napajati in v gruči hiteli na konec vasi. Petro je ustavil oddelek v sredi vasi in v cel razjahati. K njim je stopilo nekaj ljudi.

— Od kod, rojak? — je vprašal nekdo.

— Iz Tatarskega.

— Malo pozni ste... Podtelkova smo ujeli brez vas.

— Kje pa so? Menda jih niste napodili dalje?

— I, tamlele... — je kozak zamahnil z roko na strmo streho štacunice in se zasmejal: — sede kakor pute v kurniku.

Hristonja, Grigorij Melehov in še nekaj mož je stopilo bliže. — Kam pa jih bodo neki poslali? — se je pozanimal Hristonja.

— V krtovo deželo.

— Kaj praviš? ... Kaj pa čenčaš? — Grigorij je prijel kozaka za krake plašča.

— Vi gotovo bolje česnate, vaše blagorodje! — je nesramno odgovoril kozak in se lahkotno oporil na Grigorijevih trdih prstov. — Ondukajle, vidiš, so jim že gugalnice postavili, — je pokazal na vislice, postavljene med dvema krčjavima vrba.

— Postavite konje po dvoriščih! — je poveljeval Petro.

Oblaki so prepregli nebo. Pocejal je redek dež. Na konec vasi so se gosto valili kozaki in

ženske. Prebivalstvo Ponomarjova, obveščeno o usmrtitvi, napovedani za šesto uro, je šlo rado kakor na redko, zabavno zanimivost. Kozakinje so se natičale kakor za praznik; mnogi so peljali s seboj otroke. Mnogi pa je obdala pašnik, se nagneta okrog visle in dolge — več ko dva aršina globoke — jame. Pa glavci so se podili po mokrem peščenjaku nasipa, ki je bil nametan na eni plati jame; kozaki so se med zbiranjem živo pomenkovali o bližnji usmrtitvi; babnice so zaskrblyeno šušljale.

Stotnik Popov je prišel zaspán in resen. Kadil je, žvečil cigareto, kazal močne zobe; kozakom stražne jedinice je hripavo zaukazal:

— Spodite ljudi od jame! Spiridonovu sporočite, naj pripelje prvo skupino! — Pogledal je na uro in odšel v stran, gledal, kako se je množica ljudstva, ki so jo straže potiskale, zgrnila od morišča in ga opasala z ulitim pisanim polkrogom.

Spiridonov je z desetino kozakov naglo odšel k branjarji. Na poti je srečal Petra Melehova.

— Ali so iz vaše vasi radovoljci?

— Kakšni radovoljci?

— Za izvršitev smrtnih kazni.

— Ni jih in jih ne bo! — je osorno odvrnil Petro in stopil mimo Spiridonova, ki mu je bil zastavil pot.

Toda radovoljci so se našli: Mitjka Koršunov si je pogladil z roko polizane lase, ki so mu uhajali izpod ščitka, široko stopil k Petru, zamežikal z mačje zelenimi priprtimi očmi in dejal:

— Jaz bi rad streljal... Zakaj praviš "ne". Jaz sem za to, — in smehlja se, je povedal oči: — Nabojem mi daj. En sam strok jih imam.

On, blede Andrej Kašulin, z obrazom, kakor okamenelim od neznanosti hude napetosti in kalmikasti Fedot Bodovskov so se priglasili za radovoljce.

Med veliko množico, ki je stala tesno zgneta, je zavaloval šepet in pridržan hrup, ko se je od prodajalne pokazala prva skupina obsojenih, obdana s kozaki.

Spredaj je šel Podtelkov, bos, v širokih kratkih hlačah iz črne sukna in v razpetem usnjemem suknjiču. Trdno je postavljaval v blato velike bele noge; če se mu je spodrsnilo, je malce stegnil levo roko in obdržal ravnotežje. Ob njem se je komaj vlekel mrtvaškobled Krivošlikov. Suho so mu sijale oči, usta so mu trpeče drhtela. Popravljaj si je čez rame ognjeni plašč in dvigal ramena, kakor bi ga neznan zeblo. Njiju kdo ve zakaj niso slekli, drugi pa so šli v samem perilu. Lagutin je drobenceljal vstric štorljaje stopajočega Bunčuka. Ob dva sta bila bosa. Lagutinu so raztrgane spodnje hlače razgaljale rumenopolto nagoto, poraslo z redkimi kocinami. Grede je sramežljivo pridrževal razcefrano hlačnico in usta so mu drgetala. Bunčuk se je oziral čez glave spremljevalcev v sivo daljavo, zastrto z oblaki. Trezne, hladne oči so mu napeto, pričakujoče utripale, lopatasta roka je drsela pod ovratnikom razpete srajce in božala prsi, pokrite z gostimi kosmatinami. Videti je bilo, da pričakuje nečesa nenavadnega in izrednega... Nekateri so ohranili na

obrazih vtis zunanje brezbriznosti: sivi boljševek Orlov, ta je prešerno krilil z rokami, pljuval kozakom pod noge, zato pa je bilo pri dveh ali treh toliko prazne tesnobe v očeh, taka nedopovedljiva groza v spačenih obrazih, da so se celo spremljevalci obračali od njih in pogledovali v stran, če so jih mimogrede ošinili z očmi.

Hodijo naglo. Podtelkov podpira spodrsavajočega Krivošlikova. Približuje se množica, beleča se od rut med rdečomodro povodnjivo čepic. Podtelkov izpod čela pogleduje nanjo, na glas nesramno kolne in mahoma vpraša, ko od strani ujame Lagutinov pogled:

— Kaj pa gledaš?

— Osivel si te dni... Tako grivo imaš kakor koza brado...

— Kaj bi ne osivel, — trudno zastoka Podtelkov; otira si znoj na nizkem čelu in ponavlja: — Kaj bi ne posivel od take sreče... Še volk zaprt osivi, pa bi človek ne.

Potem niso niti besede več črhnil. Množica se bliža in narašča. Na desni je videti žoltopešeni podolgovati okop groba. Spiridonov poveljuje:

— Stoj!

Tudi zdaj stoji Podtelkov za korak pred drugimi in utrujeno preletava z očmi sprednje vrste ljudi: same zelo sive in sivkaste brade. Vojaki so nekje zadaj, grize jih vest. Podtelkovu se malce potresa povešene brke, govori prazno, a razločno:

— Stareci! Dovolite nama s Krivošlikom, da bova videla, kako bodo najini tovariši šli v smrt. Naju obesite nazadnje, zdaj pa bi še rada videla svoje prijatelje, tovariše, jih podprla, kateri bodo zgubili srčnost.

Tako je tiho, da je slišati, kako trklja dež po čepicah...

Stotnik Popov se nekje zadaj reži in kaže rumene, okajene vrste zob; ne ugovarja; starci vse križem vpijejo:

— Dovolimo!

— Naj počakata!

— Odvedite ju od jame!

Krivošlikov in Podtelkov kreneta proti množici, pred njima se odpirajo, razmikajo gazi. Ustavita se ne daleč v stran, stisnjena od vseh strani od ljudi, otipava jih na stotine lakotnih oči; gledata, kako nerodno urejajo kozaki rdečegardiste, obrnjene s tilniki proti jami. Podtelkov očrno vidi, Krivošlikov pa mora stegovati tenki, neobriti vrat in se dvigati na prste.

Skrajni na levi stoji Bunčuk. Nekoliko je sključen, težko diha, ne dvigne oči od tal. Zraven njega poteguje Lagutin stran srajce na raztrgano hlačnico in menca, tretji je Tambovec Ignat, dalje Vanjka Boldirjev, spremenjen do nespoznavnosti, postaran najmanj za dvajset let. Podtelkov poskuša prepoznati petega: s težavo spozna kobaka Matveja Sakmatova iz trga Kazanskaja, ki je delil z njim vse nezgode in zgrade prav od Kamenske. Še dva stopita k jami in se obrneta proti nji s hrbotom. Petro Lisikov se izzivalo in zvito reži, vpije strašne kletvine, preti molčeči množici s skrčeno, umazano pestjo. Korekove molči. Zadnjega prinese v naročju. Vrgel se je vznak, piše po zemlji z mrtvo visečimi nogami, grabi kozake, ki ga vlečejo, trga z obrazom, zalitim s solzami, se trga in hrope:

— Izpusite me, bratci! Izpusite, za Kriščevo voljo! Bratci! Ljubčki! Bratci mili! ...

Kaj pa delate?! Na nemškem bojišču sem zaslužil štiri križce! ... Otročičke imam! ...

Moj Bog, nedolžen sem! ... Joj, kaj pa mislite? ...

Visok kozak atamanec ga suhe s kolenom v prsi in pahne proti jami. Šele tedaj Podtelkov spozna upirajočega se in se zgrozi: to je eden izmed najbolj neustrašenih rdečegardistov, migulinski kozak, ki je prisegel devetnajststodesetega, Jurijev vitez vseh štirih stopenj, lep

fant svetlih brčic. Postavijo ga na noge, pa se spet zvrne; leze kozakom pod noge, se prižema z ožganimi usti k njihovim škornjem, k škornjem, ki ga teptajo po obrazu, hrope grozno in dušljivo:

— Ne pobijajte me! Usmilite se! ... Tri otročičke imam ... punčko imam ... ljubljani moji, bratci!

Objema atamanu kolena, a ta se iztrga, odskoči in ga iz razdalje trešči s podkovano peto po ušesu. Iz ušesa mu v curku brizgne kri in se pocedi po belem ovratniku.

— Postavi ga! ... — srdito zarjove Spiridonov.

Nekako ga dvignejo, postavijo in stečejo v stran. V nasproti stoječi vrsti radovoljci dvignejo puške k očem. Množica jekne in zamre. Neka ženska zavrisne z norim glasom...

Bunčuk bi rad še in še pogledoval na sivo meglico neba, na žalostno zemljo, po kateri je hodil devet in dvajset let. Dvigne oči in zagleda petnajst korakov v stran strjeno vrsto kozakov: eden, velik, s čopom las, ki mu pada na nizko belo čelo izpod ščitka, se nagiba naprej, trdo stiska ustnice in meri njemu — Bunčuku — naravnost v prsi. Še pred strelom Bunčuku uho preglušil predirljiv krik; zasuhe glavo: mlada pegasta ženica je planila iz množice, teče proti vasi, z eno roko pritiska na prsi otroka, z drugo mu zakriva oči.

Po neubrani salvi, ko se osem pred jamo stoječih zgurdi vse navzkriž, strelci stečejo proti jami.

Ker Mitja Koršunov vidi, da se rdečegardist, ki ga je on streljal, še vzpenja, da grize z zobmi v lastno ramo, še enkrat ustrelj vanj in šepne Andreju Kašulinu:

— Le pogledj si tega hudiča, do krvi si je razgrizel ramo in umrl brez besede kakor volkulja.

Drugih deset obsojencev, suvanih s kopiti, stopi k jami...

Po drugi salvi so ženske na glas zatulile in zbežale, utirajoč si pot iz množice, otepavajoč, potegujoč otroke za roke. Tudi kozaki so se začeli razhajati. Najbolj ostudna podoba uničevanja, kriki in hropenje umirajočih, rjovenje teh, ki so čakali na vrsto, ves ta neskočno strašni, pretresljivi prizor je razpodel ljudi. Ostali so samo vojaki, ki so se že z adosti nagledali smrti, in najbolj razdivjani starci.

Prignali so nove skupine bosih in slečenih rdečegardistov, izmenjali so se radovoljci, sekali so salve, suho so pokali posamezni strelci. Ranjene so posebej ubijali. Prvo plast trupel so v odmoru v naglici zasuli s prstjo.

Podtelkov in Krivošlikov sta stopila k tistim, ki so čakali na vrsto, poskušala sta jih osrčiti, besede so bile brez vsakršnega pomena, vse drugo je zdaj obvladovalo ljudi, katerih življenje se je moralo čez trenutek nehati kakor odlomljen pecelj na drevesnem listu.

Grigorij Melehov se je preril skozi pretresene množico, krenil proti vasi in se znašel iz oči v oči pred Podtelkovom. Ta se je odmaknil in zažmeril:

— Tudi ti tukaj, Melehov?

Sinjasta bledica je zalila Grigoriju lica, ustavil se je.

— Tukaj. Kakor vidiš...

— Vidim... — se je po strani zasmejal Podtelkov in s plameničim sovraštvom gledal v pobledeli obraz. — Kaj, ali mar streljaš brate? Si se izneveril?

... Tak si torej... — pomaknil se je prav h Grigoriju in šepnil: — Služiš obojim, našim in vašim? Kdo bolje plača? Ej, ti! ...

Grigorij ga je prijel za rokav in zasoplo vprašal:

— Se spominjaš bitke pri Gluboki? Se spominjaš, kako ste streljali častnike... Streljali so na tvoj ukaz! A? Zdaj se ti povrača! No, ne pritožuj se! Nimaš samo ti pravice dro-

POŠILJANJE MOKE in PAKETOV z živežem v Jugoslavijo

Od zdaj naprej pošiljamo moko v Jugoslavijo po dveh cenah, dajajoč s tem na razpolago pošiljateljcem, da pošljejo svojcem moko s plačano dostavo do Reke ali pa do MESTA PREJEMNIKA (do hiše).

CENE MOKE SO:

1) VREČO BELE MOKE 100 funtov pošljemo za \$9

Prevoz do REKE IN ZAVAROVANJE za polno izgubo (total loss) do mesta prejemanja je uračunano v gorjui ceni. Prejemnik mora v tem slučaju sam plačati stroške prevoza od Reke do svojega bivališča.

2) VREČO BELE MOKE 100 ft. pošljemo za \$13

V tej ceni so uračunani vsi stroški za zavarovanje proti polni izgubi (total loss), kot tudi stroški prevoza od Reke do NASLOVA PREJEMNIKA kjerkoli v Jugoslaviji, tako ne bo prejemnik plačal nobenih stroškov ko prejme moko.

Naša moka, ki jo dobavljamo od poznane firme "GENERAL MILL," je prvostopenjske kvalitete, vsebuječa visoko količino proteina, najmanj 13½%.

STANDARD PAKETI za naročitev naših NOVIH Standard paketov, vprašajte za cenik in naročilne liste (Order Forms). Dostava moke in Standard paketov je garantirana. V slučaju izgube pošiljke, vrnemo denar.

PO OBEH CENAH POŠLJEMO ISTO KVALITETO MOKE, KATERA JE SEDAJ PAKIRANA V IZREDNO MOČNE VREČE (OSNABERG BAGS) ZA IZVOZ.

Ena oseba lahko pošlje z isto ladjo največ PET VREČ MOKE in to na pet različnih oseb v Jugoslaviji.

Opozarjamo, da postane vse blago po naročbi Vaša last, dočim smo mi samo posredovalci med pošiljateljem in tukašnjimi oblastmi. Ček in Money Orders naj se glase na "DOBOVOLJNI ODBOR."

URADNE URE: Vsak dan od 9. zjutraj do 5. zvečer. V nedeljo in ponedeljek je urad zaprt.

DOBOVOLJNI ODBOR

245 WEST 18th ST.

NEW YORK 11, N. Y.

Telefon: WAtkins 4-9016

ZAVAROVALNINO

proti

ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam, itd.

preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVE.

Pokličite: ENdicott 0718

Oglašajte v Enakopravnosti

IZURJEN MESAR

pošteni in stalen delavec dobi dobro delo. Dobra plača in dobre delovne razmere. Kogar zanima, naj pusti svoje ime in naslov v uradu tega lista.

IŠČE SE STAREJŠO ŽENSKO

za varstvo dveh otrok v zameno za sobo in hrano ter nekaj plače.

Pokličite Bedford 141 M

JUGOSLOVANSKE POŠTNE ZNAMKE

dobite pri AUGUST KOLLANDER 6419 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio

JOHN ZULICH INSURANCE AGENCY

Frances Zulich 1815 Neff Rd., IV 4221

Se priporočamo rojakom za naklonjenost za vsakovrstno zavarovalnino.

VAŠI ČEVLJI

BODO ZGLEDALI KOT NOVI, ako jih oddate v popravilo zanesljivemu čevljarju, ki vedno izvrši prvostopenjsko delo.

Frank Marzlikar 16131 ST. CLAIR AVE.

Redna mesečna seja direktorija

Slovenskega društ. doma

na Rechar Ave.

se vrši

VSAKO TRETJO SREDO V MESECU

Vabi se direktorje na polnoštevilno udeležbo.

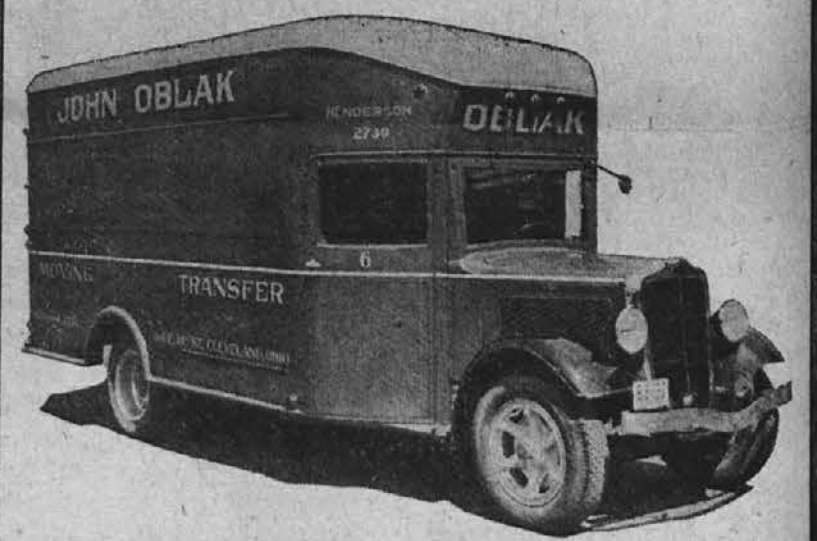
J. ROTTAR, tajnik

MARY A. SVETEK

LICENCIRANA POGREBNICA

478 E. 152 ST. — KE 3177

Ambulanci voz na razpolago podnevi in ponoči—Notarska posluga

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA

1146 East 61st St.

HE 2730

V vsaki slovenski družini, ki se zanima za napredek in razvoj Slovencev, bi morala dohajati

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo

priljubljene povesti

Uncle Sam Says

Every well-managed home maintains a financial reserve as security against future needs and emergencies. You may feel secure behind your own little bulwark—your job, your earnings, your savings. But you also want a safe and sure way to protect all these and that is through the purchase of U. S. Savings Bonds. The practice of putting away financial reserves into safe and profitable savings bonds should be a permanent and definite part of your savings program. Enroll now for the Payroll Savings Plan for buying Bonds where you work, or, if self-employed, for the Bond-a-Month Plan at your bank.

U.S. Treasury Department